

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

FACTORS RELATED TO ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR AMONG UNIVERSITY STUDENT AT ONE OF THE PRIVATE UNIVERSITY, BANGKOK METROPOLITAN

ชिरารุท ปุณณวิช¹, ระวีวรรณ แสงฉาย², พรวิภา พวงบุบผา³, อุดมศักดิ์ คงเมือง⁴

สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 212 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ด้วย Chi Square Test และ Independent samples t-test ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58 โดยพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีระดับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ได้แก่ เพศ รายได้ต่อเดือน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของนักศึกษา ($p - \text{value} < 0.05$)

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ / นักศึกษามหาวิทยาลัย / เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ABSTRACT

The research is a cross-sectional survey with the objective to alcohol drinking behavior among university student at one of the private university, Bangkok metropolitan. Twenty-two university students in the private university were selected as a sample during for the study. Data for the study and many analysis methods have been performed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi Square Test, independent samples t-test. The result of study shows that 58.0 % to alcohol drinking behavior in university students. The alcohol drinking behavior in men student and ใช้ women student do shown a sign of difference in alcohol drinking behavior. In fact, the factors that is significantly related to alcohol drinking behavior are sex, income, and friend relationship ($P \text{ Value} < 0.05$).

KEY WORDS: ALCOHOL DRINKING BEHAVIOR / UNIVERSITY STUDENTS / ALCOHOL

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกปี 2557 ระบุว่า ประเทศไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาก เป็นอันดับที่ 5 ของโลก โดยเฉพาะนักดื่มหน้าใหม่อายุ 15-19 ปี โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.96 ต่อปี ขณะที่คนไทยใช้เวลาเพียง 4.5 นาทีในการเดินทางไปร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถซื้อหาสุราได้ง่าย เพราะมีขายตามร้านค้าทั่วไปในชุมชน "ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกเคยระบุว่า คนไทยดื่มเหล้ามากที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของโลก และเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนมากที่สุด เห็นได้จากสถิติอุบัติเหตุในทุกช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดยาว นอกจากนี้ ผลจากการดื่มสุรายังทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การทะเลาะวิวาท และอาชญากรรม (รัฐบาลไทย, 2560) โดยยังพบว่าเป็นผู้ดื่มประจำทั้งหมดร้อยละ 42.20 ของประชากรทั้งหมด เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษายังพบว่าเป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 23.4 ของจำนวนประชากร (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2557)

จากสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550) โดยสาเหตุที่หันมาดื่มเพราะต้องการผ่อนคลายจากการเรียน คิดว่าเท่ และต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง ประกอบกับหาซื้อง่าย ใกล้บ้าน ใกล้สถานศึกษา แต่ที่น่ากังวล คือ บางคนรู้สึกว่ามีดื่มเพราะมาจากการส่งเสริมการขาย หรือเห็นโฆษณาผ่านสังคมออนไลน์การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการส่งเสริมการบริโภค เมื่อดูจากโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้กลุ่มเป้าหมาย ของโฆษณาคือกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนในเมืองที่มีกำลังซื้อ ขณะเดียวกันแนวทาง การโฆษณา ชี้ให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมในการดื่มผ่านงานกีฬา ดนตรี การเดินทางท่องเที่ยว รวมทั้งเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ ทั้งของไทย ในเป็นเจ้าภาพจัดงานเองหรือเป็นผู้สนับสนุนซึ่งนอกจากจะทำให้ นักดื่ม เข้าใจว่าการดื่มเป็นกระแสนิยมของสังคมแล้ว โดยผลการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดื่มและการรับรู้โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ร้อยละ 92.8 ระบุว่า สามารถจดจำ โฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้อย่างน้อยหนึ่งยี่ห้อ โดยเยาวชนที่สามารถพูดจาโฆษณาได้อย่างน้อย หนึ่งยี่ห้อจะอยากลองดื่ม มากกว่ากลุ่มที่จดจำโฆษณาไม่ได้เลย และสำหรับกลุ่มที่เคยดื่มและจดจำโฆษณา ได้ ก็จะมี ความอยากลองดื่มจะเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่เคยดื่มแต่จดจำโฆษณาไม่ได้ (นนุช ใจชื่น และ คณะ, 2556)

จากการสำรวจการดื่มสุราของประชากรไทยอายุ 15 ปี ขึ้นไป ของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2558 ที่พบว่า มีประชากรไทยที่เป็นนักดื่มประจำถึง ถึงร้อยละ

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

13.69 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2558) และการศึกษาการกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยรอบมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ปี 2552 งานวิจัยของ ภัทรพร พลพนาธรรม (2552) พบว่า ทุกมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ มีร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ล้อมรอบในรัศมี 500 เมตร โดยภาพรวมมีร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งสิ้น 1,712 แห่ง เฉลี่ย 57 ร้านต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ส่งผลให้กลุ่มนักศึกษา ที่เรียนและพักอาศัย อยู่รอบมหาวิทยาลัยมีสภาพอยู่ท่ามกลางร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งมีส่วนในการเข้าถึงได้ ง่าย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อและเวลาในการบริโภคที่มีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เพราะอยู่ในวัยที่พร้อม ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และยังคงสนุกอยู่กับสิ่งแวดล้อมของวัยเด็กและยังไม่ต้องรับผิดชอบเรื่อง ใด ๆ กับสิ่งรอบข้างเพราะอยู่ในช่วงปลายของการศึกษาและการก้าวเข้าสู่วัยทำงานเพื่อสร้างครอบครัว ดังนั้นจึง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งการลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษา ที่ถือว่าเป็นอนาคตของชาติ และเป็นกลุ่มวัยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยทำงานตามวิชาชีพ เพื่อเป็นกำลังหลักของครอบครัวและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

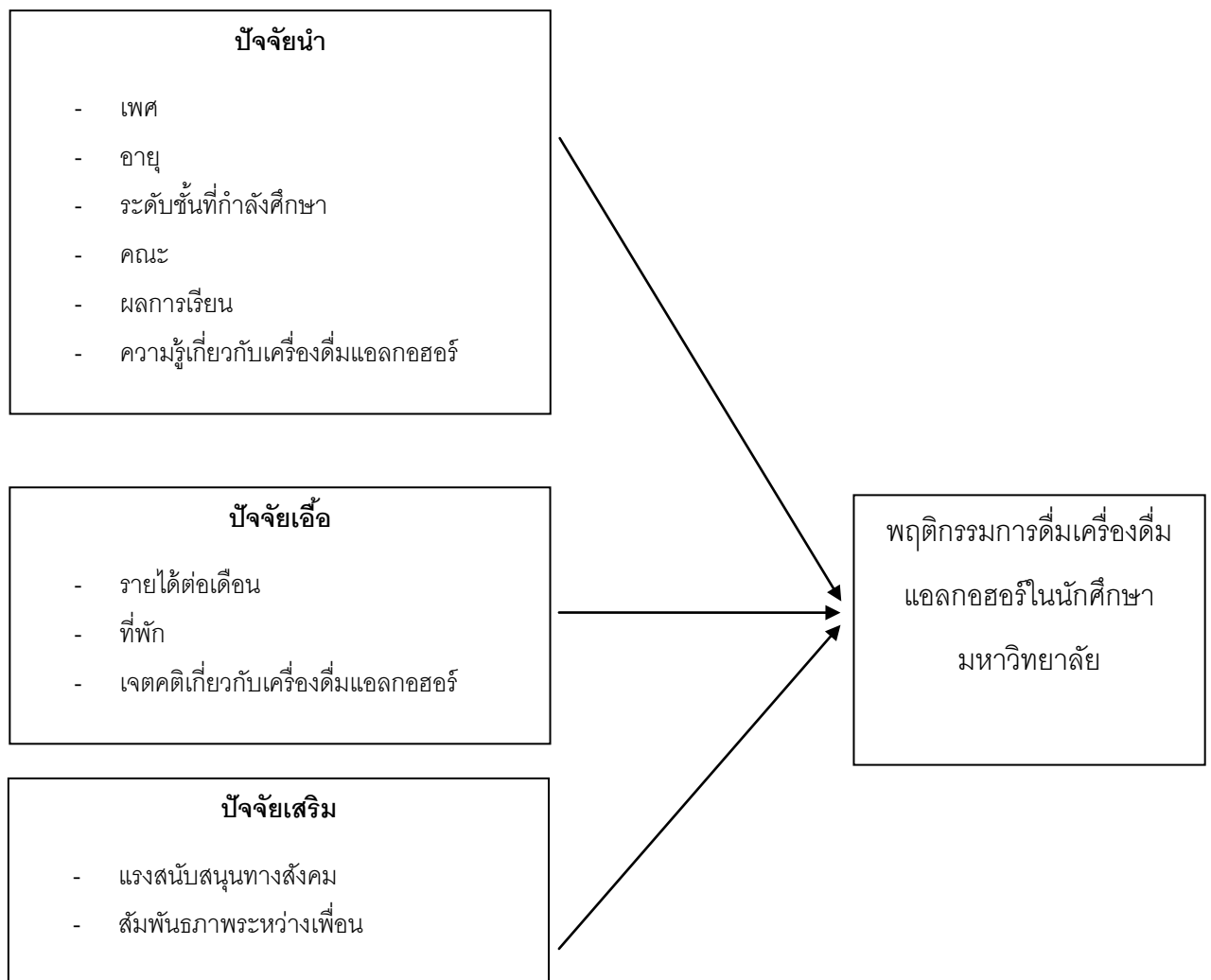
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา คณะที่ศึกษา ผลการเรียน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อ ได้แก่ รายได้ต่อเดือน ที่พัก เจตคติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริม ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความเครียดและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎี PRECEDE-PROCEED Model มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษามหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้ ปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา คณะที่ศึกษา ผลการเรียน ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ รายได้ต่อเดือน ที่พัก เจตคติเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจัยเสริม ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ซึ่งสามารถสร้างกรอบแนวคิดได้ดังนี้

กรอบแนวคิด

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (Cross Sectional Survey Study Research) เก็บโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ศึกษา (Population) คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยเก็บแบบสอบถามในนักศึกษาแบบบังเอิญ ทั้งหญิงและชาย และทุกชั้นปี ทั้งหมด 212 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนที่ 4 แรเงสนับสนุนทางสังคม ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำโครงการวิจัยเพื่อขออนุมัติทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประจำปีการศึกษา 2561
2. ติดต่อประสานกับผู้ช่วยวิจัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บข้อมูลวิจัย
3. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยแนะนำตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ ตลอดจนการลงนามการยินยอมตนในการวิจัยและสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง
4. การดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยคือช่วงพักเที่ยงและหลังการเลิกเรียนเพื่อความสะดวกต่อการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง
5. ในกรณีที่การเก็บรวบรวมข้อมูลมีผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษา หรือนักศึกษาไม่ยินยอมในการตอบแบบสอบถามจะไม่มีกรบังคับกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
6. คัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบทุกข้อ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผลการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีลักษณะด้านปัจจัยนำ คือ เป็นนักศึกษาหญิงทั้งหมด ร้อยละ 58.4 นักศึกษาชาย ร้อยละ 41.6 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 35.3 รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 26.2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ ระหว่าง 19 - 20 ปี คือร้อยละ 55.4 เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามากที่สุดร้อยละ 25.6 ตามด้วยคณะศิลปศาสตร์ ร้อยละ 11.3 ผลการเรียนอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 มากที่สุดร้อยละ 26.8 ความรู้ด้านการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 59.1 ลักษณะด้านปัจจัยเอื้อ คือเจตคติด้านการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 42.2 ที่พักรส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 72.1 รายได้ต่อเดือน พบว่า จำนวน 5,001 – 7,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด ร้อยละ 45.6 ลักษณะด้านปัจจัยเสริมคือ แรงสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 64.3 และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอยู่ในระดับดีมากที่สุด คือ ร้อยละ 58.9

พฤติกรรมการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

ผลการศึกษา พบว่านักศึกษาเคยต้มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวน 185 คน ร้อยละ 87.2 โดยมีพฤติกรรมการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 โดยพบว่าเป็นการดื่มกันในกลุ่มเพื่อน หรือโอกาสพิเศษอื่นๆ เช่น งานวันเกิดหรือ งานสังสรรค์ต่างๆ ร้อยละ 61.1 ส่วนใหญ่การต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเพราะไม่สามารถปฏิเสธได้เพราะเพื่อนชวน ร้อยละ 62.3 การดื่มในที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ผับ ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ ร้อยละ 38.7 การดื่มตามสถานที่นอกที่พักร เช่น ม้านั่ง ข้างอาคารเรียน ร้อยละ 42.2 การดื่มในที่พักร เช่นในห้องพักร ระเบียงห้อง ร้อยละ 59.3 การต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยเหตุผลความทุกข์ใจ ไม่สบายใจ หรือเมื่อมีเรื่องกังวลใจ ร้อยละ 35.2 การดื่มกับสมาชิกในครอบครัว เช่น งานเทศกาลต่างๆ หรือดื่มเป็นประจำของครอบครัว ร้อยละ 18.6 และการดื่มเพียงลำพัง ร้อยละ 8.6

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

ปัจจัยนำที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาพบว่า ได้แก่ปัจจัยด้านเพศ โดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p - \text{value} < 0.05$) ปัจจัยเอื้อ พบว่า ปัจจัยปัจจัยเอื้อคือรายได้ต่อเดือน โดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p - \text{value} < 0.05$) และปัจจัยเสริมได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p - \text{value} < 0.05$)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ, ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ข้อมูลส่วนบุคคล	เคยดื่ม (n=185)		ไม่เคยดื่ม (n=27)		P - value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ปัจจัยนำ					
เพศ (n=212)					
ชาย	86	46.4	2	7.4	0.01*
หญิง	99	53.6	25	92.6	
ปัจจัยเอื้อ					
รายได้ต่อเดือน (n=212)					
ต่ำกว่า 5000 บาท	52	28.1	12	44.4	0.02*
5001-7001	83	44.8	9	33.3	
7001-10,000	29	15.7	2	7.4	
10,000 บาทขึ้นไป	21	11.4	4	14.9	
ปัจจัยเสริม					
ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน (n=212)					
ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในระดับดี	112	60.5	22	81.4	0.02*
ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในระดับปานกลาง	52	28.1	4	14.8	
ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในระดับน้อย	21	11.4	1	3.8	

*P – value < 0.05

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้แก่ เพศ ซึ่งอธิบายได้ว่า นักศึกษาเพศชายที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าเพศหญิง และเป็นช่วงวัยที่ยังอยู่ในวัยรุ่นที่นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายหรือฮอร์โมนแล้ว ยังเป็นวัยที่อยากรู้ อยากลอง และมักมีพฤติกรรมตามกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะเพศชายที่มีความกล้าได้ กล้าเสีย ชอบความสนุกสนานกันเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเครียดต่างๆจากความกดดันจากการเรียน การแข่งขัน ความคาดหวังต่างๆ หรือการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาอาจเกิดความเครียดและกังวล จนหันไปพึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กัณฑ์กนิษฐ ผลิต และเชษฐวิธดาพรรณานากุล (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเพศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนของนักศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย อาจเกิดจากการที่นักศึกษามีปัจจัยที่สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ แม้ว่าการดำเนินนโยบายด้านกฎหมายต่างๆ เช่น กำหนดอายุ หรือเวลาในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่นักศึกษาก็ยังสามารถเข้าถึงได้ง่าย จากการมีร้านที่ไม่ทำตามกฎหมาย หรือแม้แต่วิธีอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชยภรณ์ บุญเรืองศักดิ์และมณฑา เก่งการพานิช (2550) ที่ศึกษาผลของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดลพบุรี ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน

ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเกิดจากการที่นักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัด อาศัยอยู่ในหอพัก และเป็นช่วงวัยที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์ ทำให้นักศึกษามีความผูกพันและมีสัมพันธภาพกับเพื่อนในรุ่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ แมคไกวร์ และมิลแมน (อ้างอิงถึงในนฤมล ปยุะติ, 2553) ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นผลมาจาก อิทธิพลทางสังคม แล้วเกิดเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของตนเอง กล่าวคือ นักศึกษาอาจมีการเลียนแบบเพื่อน หรือต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ทำให้ปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้ หรือดื่มตามเพื่อน เป็นต้น

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนะนำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์สาธารณสุขที่รับผิดชอบ, มหาวิทยาลัยนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในวางแผนส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อไป เช่น การเข้าไปจัดกิจกรรมในมหาวิทยาลัย จัดนิทรรศการในแต่ละคณะ โดยเฉพาะคณะที่มีนักศึกษาชายเยอะๆ เป็นต้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เวลาการจำหน่ายหรือรัศมีของร้านจำหน่ายแอลกอฮอล์ที่อยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย เพื่อให้การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษายากขึ้น เป็นต้น
3. มหาวิทยาลัยบังคับใช้การควบคุมเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ทั้งในบริเวณรอบๆมหาวิทยาลัย หรือในหอพักของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น เช่น จำนวนพื้นที่ หรือจำนวนมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูลได้
2. แนะนำให้มีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปเช่น การศึกษาเชิงทดลอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัณฑ์กนิษฐิ์ ผลแจ้ง และเชษฐวัชรดาพรรณนาทกุล. (2555) **ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร.วันที่สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2562,** <https://www.spu.ac.th/commarts/files/2013/09/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1.pdf>
- ชยภรณ์ บุญเรืองศักดิ์และมณฑา เก่งการพานิช. (2550) **ผลของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดลพบุรี.** วารสารสุขภาพศึกษา. 105(30):61-74

¹ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

นนุช ใจชื่น, ไศภิต นาสืบ, สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี. (2556) การรับรู้การจดจำ การครอบครอง และการให้ความหมายที่มีดีสิ่งของที่มีตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทย. นนทบุรี :ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

นฤมล ปยุะติ. (2553) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์. สารนิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรบัณฑิต คณะสาธาณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

รัฐบาลไทย. (2560). นายกห่องนักดื่มไทยดื่มเหล้าติดอันดับโลก. วันที่สืบค้น 10 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/5117>.

ภัทรพร พลพนารธรรม.(2552). การกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ปี 2558. นนทบุรี :ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.(2557). **ควบคุมแอลกอฮอล์ ป้องกัน-ลดเยาวชนนักดื่มหน้าใหม่**. วันที่สืบค้น 10 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or/Content/26653-ควบคุมแอลกอฮอล์%20ป้องกัน-ลด%20เยาวชนนักดื่มหน้าใหม่.html>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2550). **รายงานสถิติประชากรและสังคม**. วันที่สืบค้น 10 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://serviec.nso.go.th/nso/nsopublish/census.html>

¹ สาขาสาธาณสุขศาสตร คณะสาธาณสุขศาสตร มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครนนบุรี